

FORMULA PROBABILITĂȚII TOTALE

Fie (Ω, K, P) un câmp finit de probabilitate, $A_i \in K$, $i = \overline{1, n}$, un sistem complet de evenimente și $B \in K$ un eveniment oarecare. Atunci:

$$P(B) = \sum_{i=1}^{n} P(A_i) \cdot P_{A_i}(B)$$

$$P\left(B\right) = P\left(A_{1}\right) \cdot P_{A_{1}}\left(B\right) + P\left(A_{2}\right) \cdot P_{A_{2}}\left(B\right) + \dots + P\left(A_{n}\right) \cdot P_{A_{n}}\left(B\right)$$

FORMULA LUI BAYES

Formula lui Bayes, numită și "teorema ipotezelor" permite calculul probabilității condiționate $P_{\mathbb{B}}(A_i)$, numită "probabilitate a posteriori", adică probabilitatea de realizare a ipotezei A_i , știind că evenimentul $\mathbb{B}$ s-a realizat.

Fie $\left(\Omega,K,P\right)$ un câmp finit de probabilitate, $A_i\in K$, $i=\overline{1,n}$, un sistem complet de evenimente și $B\in K$ un eveniment oarecare. Atunci:

$$P_{B}(A_{i}) = \frac{P_{A_{i}}(B) \cdot P(A_{i})}{P(B)}$$

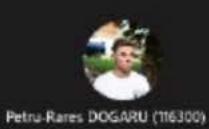

Se consideră două urne identice. Una conține 3 bile albe și 4 bile negre iar cealaltă 4 bile albe și 5 bile negre. Din una din aceste urne, aleasă la întâmplare, se extrage o bilă. Care este probabilitatea ca bila extrasă să fie albă?

Specificarea "urne identice" din enunț se referă la faptul că probabilitatea de a extrage dintr-una dintre urne este egală cu probabilitatea de a extrage din cealaltă.

Considerăm următoarele evenimente:

 A_1 ="extragem bila din prima urnă"

 A_2 = "extragem bila din a doua urnă"

sistem complet de evenimente

evenimentele A_1 și A_2 sunt echiprobabile: $P(A_1) = P(A_2) = \frac{1}{2}$.

B = " bilă extrasă este albă".

Bila albă se poate extrage din prima urnă sau a doua, probabilitatea extragerii fiind condiționată (structura urnelor nu este identică):

$$P_{A_1}(B) = \frac{3}{7}$$
  $P_{A_2}(B) = \frac{4}{9}$

Pentru calcularea probabilității extragerii unei bile albe folosim formula probabilității totale:

$$P(B) = P(A_1) \cdot P_{A_1}(B) + P(A_2) \cdot P_{A_2}(B) = \frac{1}{2} \cdot \frac{3}{7} + \frac{1}{2} \cdot \frac{4}{9} = \frac{55}{126} = 0.436$$

Într-un club sportiv 4% dintre băieți și 1% dintre fete sunt mai înalți de 1.80 m. În cadrul clubului, 60% dintre sportivi sunt fete. Dacă este selectat la întâmplare un sportiv și acesta este mai înalt de 1.80 m, care este probabilitatea ca acesta să fie fată?

Considerăm următoarele evenimente:

 A_{l} = "elevul selectat este fată"

 A_2 = "elevul selectat este băiat"

B = "elevul selectat are peste 1.80m"

sistem complet de evenimente (fete – băieți)

Deoarece se cunoaște ponderea de fete și de băieți (și avem sistem complet de evenimente – fete-băieți), avem:

$$P\left(A_{1}\right) = \frac{6}{10} \qquad \qquad P\left(A_{2}\right) = \frac{4}{10}$$

Se folosește mai întâi formula probabilității totale pentru a afla probabilitatea de a selecta un sportiv cu înalțimea peste 1.80m:

$$P(B) = P(A_1) \cdot P_{A_1}(B) + P(A_2) \cdot P_{A_2}(B) = \frac{6}{10} \cdot \frac{1}{100} + \frac{4}{10} \cdot \frac{4}{100} = \frac{22}{1000} \approx 0.022$$

Pentru a afla probabilitatea ca sportivul selectat, cu înălțimea peste 1.80 m să fie fată, folosim formula lui Bayes:

$$P_B(A_1) = \frac{P(A_1) \cdot P_{A_1}(B)}{P(B)} = \frac{6}{1000} \cdot \frac{1000}{22} = \frac{3}{11} \approx 0.272$$

Un lot de 100 de produse este supus controlului de calitate. Condiția ca lotul să fie respins este de a găsi cel puțin un rebut din trei produse alese aleator din lot (produsele sunt alese fără repunere). Se știe că procentul de rebuturi este 7%. Care este probabilitatea ca lotul să fie acceptat?

Lotul de produse este acceptat dacă cele trei produse, extrase succesiv, nu sunt rebuturi.

Considerăm următoarele evenimente:

 A_i ="produsul extras al i-lea este bun", i = 1,3

B = "lotul este acceptat".

Evenimentele A, sunt condiționate succesiv și folosind formula probabilităților condiționate avem:

$$P(B) = P(A_1 \cap A_2 \cap A_3) = P(A_1) \cdot P_{A_1}(A_2) \cdot P_{A_1 \cap A_2}(A_3) = \frac{93}{100} \cdot \frac{92}{99} \cdot \frac{91}{98} = 0.802$$

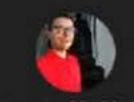

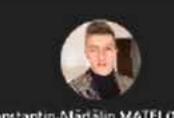

Un aparat de măsură poate fi achiziționat de la 5 depozite care au următoarea structură: două depozite au câte 80 de aparate bune și 2 defecte, un depozit are 93 de aparate bune și 4 defecte iar două depozite au 96 de aparate bune și 3 defecte. Care este probabilitatea ca alegând la întâmplare un aparat dintr-unul dintre cele cinci depozite, acesta să fie defect?

Considerăm următoarele evenimente:

 A_i ="aparatul ales provine de la al i-lea depozit", i=1,5

B = "aparatul este defect".

Deoarece aparatul este ales "la întâmplare" dintr-unul dintre cele cinci depozite, evenimentele A_i sunt echiprobabile și formează un sistem complet de evenimente (aparatul nu poate proveni din altă parte), deci: $P(A_i) = \frac{1}{5}$

Aplicăm formula probabilității totale și avem:

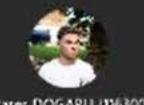
$$P(B) = \sum_{k=1}^{5} P(A_k) \cdot P_{A_k}(B) = \frac{1}{5} \cdot \frac{2}{82} + \frac{1}{5} \cdot \frac{2}{82} + \frac{1}{5} \cdot \frac{4}{97} + \frac{1}{5} \cdot \frac{3}{99} + \frac{1}{5} \cdot \frac{3}{99} = \frac{1}{5} \left(\frac{4}{82} + \frac{4}{97} + \frac{6}{99} \right) = 0.03$$

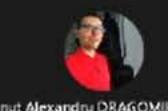

Fie 3 urne care conțin bile albe și roșii astfel: $U_{\rm 1}$: 2 bile roșii și 4 bile albe, $U_{\rm 2}$: 1 bilă roșie și 2 bile albe, $U_{\rm 3}$: 5 bile roșii și 4 bile albe. Fie A_i evenimentul de a extrage o bilă oarecare din urna U_i , cu $i=\overline{1,3}$. Presupunem că probabilitatea de a extrage o bilă din urna U_1 este $P(A_1) = \frac{1}{3}$, din urna U_2 este $P(A_2) = \frac{1}{6}$ și din urna U_3 este

 $P(A_3) = \frac{1}{2}$. Se face o singură extragere (nu se specifică urna). Se cere:

- a) probabilitatea de a extrage o bilă roşie.
- **b)** Dacă se extrage o bilă roșie, care este probabilitatea să fie din urna U_1 ? Dar din U_2 ? Dar din U_3 ?

Considerăm următoarele evenimente:

 A_1 ="extragem bila din prima urnă", $P(A_1) = \frac{1}{3}$ A_2 = "extragem bila din a doua urnă", $P(A_2) = \frac{1}{6}$ A_3 = "extragem bila din a treia urnă", $P(A_3) = \frac{1}{2}$ B = " bilă extrasă este roșie".

Evenimentele $\left\{A_{1}\,,\,A_{2}\,,\,A_{3}\right\}$ formează sistem complet de evenimente (suma probabilităților este 1). Bila roșie se poate extrage din prima urnă, a doua sau a treia, probabilitatea extragerii fiind condiționată (structura urnelor nu este identică):

$$P_{A_1}(B) = \frac{2}{6}$$
  $P_{A_2}(B) = \frac{1}{3}$ $P_{A_3}(B) = \frac{5}{9}$

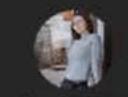

a) Folosim formula probabilității totale:

$$P(B) = P(A_1) \cdot P_{A_1}(B) + P(A_2) \cdot P_{A_2}(B) + P(A_3) \cdot P_{A_3}(B) = \frac{1}{3} \cdot \frac{1}{3} + \frac{1}{6} \cdot \frac{1}{3} + \frac{1}{2} \cdot \frac{5}{9} = \frac{4}{9} = 0.444$$

Pentru calcularea acestor probabilități se folosește formula lui Bayes:

$$P_{B}(A_{1}) = \frac{P_{A_{1}}(B) \cdot P(A_{1})}{P(B)} = \frac{1}{3} \cdot \frac{1}{3} \cdot \frac{9}{4} = \frac{1}{4} = 0.25$$

$$P_{B}(A_{2}) = \frac{P_{A_{2}}(B) \cdot P(A_{2})}{P(B)} = \frac{1}{6} \cdot \frac{1}{3} \cdot \frac{9}{4} = \frac{1}{8} = 0.125$$

$$P_{B}(A_{3}) = \frac{P_{A_{3}}(B) \cdot P(A_{3})}{P(B)} = \frac{1}{2} \cdot \frac{5}{9} \cdot \frac{9}{4} = \frac{5}{8} = 0.625$$

Într-un circuit sunt introduse 3 rezistoare. Într-un regim de suprasolicitare, aceste rezistoare se ard cu probabilitățile 0.02; 0.05; 0.01. Să se calculeze probabilitatea ca într-un astfel de regim de funcționare să se întrerupă curentul. Se vor considera cazurile:

- a) rezistoarele sunt legate în serie.
- b) rezistoarele sunt legate în paralel.

Considerăm evenimentele A_i = "se arde rezistorul i", i=1,3. Evenimentele sunt independente.

a) Legare în serie – curentul se întrerupe dacă s-a ars cel puțin un rezistor:

$$P(A_1 \cup A_2 \cup A_3) = P(A_1) + P(A_2) + P(A_3) - \underbrace{P(A_1 \cap A_2)}_{P(A_1) \cdot P(A_2)} - \underbrace{P(A_2 \cap A_3)}_{P(A_2) \cdot P(A_3)} - \underbrace{P(A_1 \cap A_3)}_{P(A_1) \cdot P(A_3)} + \underbrace{P(A_1 \cap A_2 \cap A_3)}_{P(A_1) \cdot P(A_2) \cdot P(A_3)} = 0.07831$$

b) Legare în paralel – curentul se întrerupe dacă se ard toate rezistoarele:

$$P(A_1 \cap A_2 \cap A_3) = P(A_1) \cdot P(A_2) \cdot P(A_3) = 0.00001$$

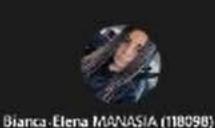

Într-un atelier există de două ori mai multe șurubelnițe cu vârf magnetic decât fără vârf magnetic. Se știe că 30% dintre șurubelnițele cu vârf magnetic și 10% dintre cele fără vârf magnetic au vârful în cruce. Un mecanic ia o șurubelniță din atelier, la întâmplare, și vede că are vârful în cruce. Care este probabilitatea ca șurubelnița aleasă de către mecanic să fie cu vârf magnetic?

Definim evenimentele:

 A_1 ="aleg şurubelniţa cu vârf magnetic", $P(A_1) = \frac{2}{3}$;

 A_2 ="aleg şurubelniţa fără vârf magnetic", $P(A_2) = \frac{1}{3}$;

B ="aleg şurubelniţa cu vârf în cruce", $P_{A_1}(B) = \frac{3}{10}$; $P_{A_2}(B) = \frac{1}{10}$.

Aplicăm formula probabilității totale: $P(B) = P(A_1) \cdot P_{A_1}(B) + P(A_2) \cdot P_{A_2}(B) = \frac{2}{3} \cdot \frac{3}{10} + \frac{1}{3} \cdot \frac{1}{10} = \frac{7}{30}$

Aplicăm formula lui Bayes: $P_B(A_1) = \frac{P(A_1) \cdot P_{A_1}(B)}{P(B)} = \frac{2}{3} \cdot \frac{3}{10} \cdot \frac{30}{7} = \frac{6}{7}$

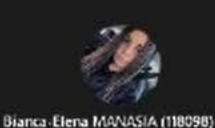

La un examen auto se prezintă de 2 ori mai puține femei decât bărbați. Se știe că 30% dintre femei și 10% dintre bărbați nu trec examenul. Din sala de examen iese un bărbat. Care este probabilitatea ca acesta să fi picat examenul?

Se consideră evenimentele:

$$A_1$$
="se prezintă o femeie la examen", $P(A_1) = \frac{1}{3}$;

$$A_2$$
 ="se prezintă un bărbat la examen", $P(A_2) = \frac{2}{3}$;

B ="persoana pică examenul"

Calcularea probabilităților condiționate: $P_{A_1}(B) = \frac{3}{10}$ $P_{A_2}(B) = \frac{1}{10}$

